

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljajo tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr. če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 27.

V Ljubljani, v petek 1. februarja 1889.

Letnik XVII.

Cesarjevič nadvojvoda Rudolf.

Z Dunaja smo dobili danes dopoldne ob 8. uri naslednji telegram:

„Wiener Zeitung“ poroča v neuradnem delu: Kar smo včeraj poročali o pretresljivem dogodku smrti prestolonaslednika Rudolfa, opiralo se je na prva poročila, ki so nam došla od najbližje okolice vzvišenega pokojnika. Ko so siloma odprli vrata spalne sobe, našli so prestolonaslednika mrtvega v postelji. Na ta prvi vtis se je opirala na Dunaj došla govorica o mrtvoudu. Navzočni so takoj z nujnim telegramom poklicali v Meyerling dr. Wiederhoferja, ki se je odpeljal s prvim vlakom. Dr. Wiederhofer je po takojšnji preiskavi dognal, da je na glavi velika rana z odprto črepinjo in razdrobljenimi kostmi, ki je morala povzročiti hitro smrt. Na postelji zraven desne roke je ležal izstreljen revolver. Lega orožja ne dopušča dvoma, da se je pokojnik sam usmrtil. Ker služabniki prestolonaslednikovi stanujejo v stranskih poslopih in je osebnega strežaja z naročili zaradi lova odstranil iz hiše, ni nikdo mogel slišati strela. Takoj v Meyerling poslani in po dotičnih določbah sestavljene komisije je bil nalog, da sestavi zapisnik o dogodku in okoliščinah. Zamolčati ne moremo, da so osebe iz prestolonaslednikovega obližja zadnji čas na njem opazile bolešno živčno razburjenost, tako da smemo misliti, da je ta strašni dogodek le posledek momentanne zmedenosti duha. Poleg tega moramo navesti, da je prestolonaslednik nekaj časa že tožil o glavobolu, kar je bilo po njegovem mnenju posledek padca s konja minolo jesen. Ta nezgoda pa je bila na njegovo izrečno željo prikrita javnosti.

Z Dunaja, 31. januarja. (Izvirni dopis.)

Strašna, neizmerna nesreča zadela je včeraj našega prebлага cesarja in cesarsko rodbino sploh, našo mogočno Avstrijo in zveste njene narode. Kakor strela z jasnega neba zadela je vse tukajšnje prebivalstvo grozna novica, da je cesarjevič Rudolf nenadoma umrl. Že opoldne šla je po mestu govorica, da se je cesarjeviču Rudolfu na lovu pripetila huda nesreča, nihče pa ni vedel, kaj se je zgodilo; eni so pripovedovali o nesreči na železnici, eni o nesreči pri streljanju, eni o maščevanju lovskih tatov itd. itd., in vsakdo je vedel kaj pristaviti, kar je iznašla človeška domišljija, ki ima pri nenadnih dogodkih sploh veliko območja. Da se je moralo pa res kaj žalostnega prigoditi, sklepali so ljudje iz tega, ker pri premembi dvorne straže ni bilo navadne godbe, in je novi oddelek tiho prišel v cesarsko palačo in enako tiho stari odšel.

Okoli ene popoldne sta to novico grof Harrach in deželni maršal grof Kinsky tudi v državno zbornico, kjer sta se oba predsednika v pričetku včerajšnjih sej radostno spominjala veselega dogodka v cesarski rodbini, namreč zaroke princesinje Valerije z nadvojvodo Frančiškom Salvatorjem, ne sluteča, da v cesarski rodbini namesto tega veselja že vlada neizmerna žalost, ker sta cesar in cesarica o smrti svojega edinega sina takrat že vedla in bila reč nemudoma naznanila tudi drugim članom cesarske rodbine. Ni mi treba praviti, da je ta novica v državnem zboru zbudila velik nemir; poslanci so kupoma hiteli iz dvorane in ministre in velike plemenitase popraševali, je li res, kar se pripoveduje, ali nihče izmed omenjenih gospodov ni vedel kaj pravega in zanesljivega povedati. Knez Liechtenstein se vsled tega nemudoma odpelje v cesarsko palačo, da bi tam zvedel, kaj se je zgodilo. Poslanci so težko pričakovali njegove vrnitve, ali ko pride, nič ne pové, ampak se z ministrom Dunajevskim podá v ministerske sobe. Iz velike vznemirjenosti njegove, ki se mu je brala na obrazu, so pa vsi sklepali, da govorica ni prazna; med tem časom so prišli iz mesta nekateri poslanci, ki so bili pri kosilu v neki gostilni blizo dvorne palače zvedeli, da je cesarjevič res mrtev in da delajo na dvoru že priprave za prepeljatev mrličevu. V zbornici se je med tem vršila razprava o skladiščih, za katero se pa skoraj nihče ni nič brigal. To videč je predsednik, kateremu so nekateri poslanci povedali, kaj se govori, sklenil sejo, ter prihodnjo sejo napovedal za petek 1. februarja, ne da bi bil količkaj omenjal govorice o cesarjeviču, ker tedaj tudi on ni vedel še nič zanesljivega.

Skoro v istem času bil je v dvorno palačo poklican grof Taaffe, kateremu se je tako mudilo, da je v naglici pozabil suktnjo in klobuk. Za njim so šli tja tudi še nekateri drugi ministri, izmed katerih sta se grofa Falkenhayn in Schönborn vsa potrta vrnila v zbornico, ko je bila vže seja sklenjena. Poslanci so ju obsuli, pa silni dogodek ju je tako prevzemal, da je grof Falkenhayn iz ust spravil le besedo: mrtev! Poslanci so se sedaj vsuli v brzjavni in poštni urad, kjer je nekdo po telefonu vprašal v dvorni palači, kako je s cesarjevičem. Takoj je prišel odgovor: „Cesarjevič je zjutraj za otrpjenjem srea umrl, kar se naznani državnim poslancem“.

Še le po tem gotovem poročilu so si upali poslanci reč poročati v razne kraje, kamor je bilo oddanih toliko telegramov, da jih telegrafni uradniki skoraj niso mogli zmagovati. Po mestu pa je bilo silno živahno gibanje; vse je vrelo proti dvorni palači, kjer so se ljudje in vozovi tako gnetli, da skoraj ni bilo mogoče prehajati. Vse plemstvo in višje uradništvo je hitelo tje ter v znamenje žalosti in sočutja oddajalo svoje vizitnice. Vnanji poslaniki pa so se v ta namen poklanjali vnanjemu ministru grofu Kálnoky-u, ki je cesarjevičevo smrt nemudoma brzojavno sporočil vsem vnanjim dvorom. Prvi so v odgovor na to cesarju svoje sočutje izrazili nemški cesar, ki je bil poseben prijatelj cesarjeviča Rudolfa, italijanski kralj in princ-vladar bavarski, Belgijskemu kralju, očetu cesarjevine so cesar sami naznanili smrt, kar je njega in kraljico tako silno pretreslo, da se je kralj krčevito zjokal, kraljica pa je omedlela, in ko se je zavedla, v enomer klicala: 'To je nemogoče!'

Dunajski listi so že včeraj popoludne cesarjevičevo smrt ljudem ob kratkem naznanjali, danes pa imajo o njej jako obširna poročila, iz katerih hočem najvažnejše reči posneti. Cesarjevič Rudolf, ki je bil strasten lovec, se je v ponedeljek s svojim svakom vojvodo Koburškim in z grofom Hoyosom odpeljal na svojo graščino v Meyerlingu blizu Badena, ker so se hoteli baviti z lovom. V torek zvečer je bil velik obed pri cesarju, katerega se je imel vdeležiti tudi cesarjevič s Koburškim vojvodo. Vojvoda se je res odpeljal na Dunaj, cesarjevič pa je z grofom Hoyosom ostal v Meyerlingu in se je pri cesarju izgovoril, da ga ne bo k obedu, ker se čuti nekoliko bolehnega. Včeraj se je vojvoda Koburški zopet podal v Meyerling, ker je bil za včeraj napovedan še en lov, zvečer pa je imel biti na Dunaji pri cesarjeviču velik obed, h kateremu sta bila povabljeni tudi cesar in cesarica, ki sta se imela danes odpeljati v Budimpešto. Okoli sedmih zjutraj se je lovska družba zbrala v gradu ter čakala prihoda vojvode Koburškega z Dunaja in cesarjeviča Rudolfa, ki je strežaju ob sedmih neki rekel, da ne bo še ostal, ker mu ni prav dobro, in naj mu ob osmih prinese zajutrek. Strežaj ob omenjeni uri čaka, kdaj ga cesarjevič pokliče. Ko pa le ni nič znamenja in se cesarjevič tudi na njegovo trkanje ne oglasi, odpre vrata in se silno prestraši, ko vidi, da se cesarjevič ne gane in da je mrtev. Ravno taka groza in strah prešine grofa Hoyosa, ko zasliši strežajev krik: „Cesarjevič je mrtev“, in svojega gospoda res mrtvega najde na postelji. Silna bridkost se loti tudi vojvode Koburškega, ko svojega svaka ne najde več živega. Vojvoda ostane v gradu pri mrliču, grof Hoyos pa se nemudoma odpravi na Dunaj, da prežalostni dogodek naznani cesarju in cesarici. Pripelje se s kurirjem, ki sicer v Badenu ne sprejema ljudi, in ki pride deset minut pred deseto uro dopoludne na Dunaj. Nemudoma se še v svoji lovski obleki poda v dvorno palačo, kjer poišče cesarjevega adjutanta grofa Faara in cesaričnega najvišjega hišnika barona Nopeso, ter jima pové, kaj se je zgodilo, da to naznani cesarju in cesarici. Cesarju si nihče ni upal tega povedati: tako je prišlo, da je cesarica o smrti svojega ljubega in edinega sina prej zvedela, kakor cesar, in da je ona sama ob enajstih cesarju prinesla strašno novico, katere mu nobeden drugi ni upal razodeti. Cesar so to sporočili drugim udom cesarske rodbine, ki so drug za drugim prihajali v dvorno palačo, da bi žalovali z žalostnimi. Samo cesarjevna Štefanija tega ni precej zvedela, ampak se ji je naznanilo še le popoludne ob štirih. Vsa potrta od prebritkega udarca se je umaknila v svoje sobe, da žaluje nad britko zgubo, katera je v prvi vrsti zadela njo in njenega otroka.

Takoj popoludne je odšla komisija v Meyerling, da sestavi potrebni zapisnik in truplo spravi na Dunaj. Razven cesarjevičevega obersthofmeistra grofa Bombelles-a šel je s to komisijo tudi dvorni župnik prelat Mayer; zdravnika Wiederhoferja pa so bili menda vže prejšnji dan tje poslali, ko je cesarjevič sporočil, da ga zaradi bolehnosti ne bode k dvornemu obedu. Ta komisija je sestavila zapisnik ter potrdila, da je cesarjevič Rudolf zjutraj med polu-osmo in osmo uro za otrpnjenjem srea nenadoma umrl. Dvorni župnik Mayer je pa blagoslovil truplo, ki so ga ob sedmih zvečer iz grada odpeljali na kolodvor v Badenu, od ondod pa s posebnim vlakom južne železnice na Dunaj, kjer je došlo malo pred jedno uro popolunoči. Dasiravno je bila dvorna palača vsa temna, se je bilo vendarle zbralo neizmerno ljudstva, da skaže svoje sočutje in razodeva svojo žalost nad silnim udarcem, ki je vsled cesarjevičeve smrti zadela cesarja in cesarico, princesinjo Štefanijo in njeno dete. Na južnem kolodvoru pričakoval je cesarjev obersthofmeister knez Hohenlohe mrliča, ki so ga nekoliko po jedni uri pripeljali v dvorno palačo ter ga spravili v njegovo stanovanje, da ga denejo na mrtvaški oder.

Za cesarja in cesarico, kakor tudi za princesinjo Štefanijo in njeno hčerko je cesarjevičeva smrt neizmerna izguba, in njih žalost je tem britkejša in silnejša, ker je prišla vsem tako nepričakovana. Za take srčne rane pri ljudeh ni nobenega leka, pomoč za nje je najti le pri Bogu, ki jo res tudi vsem podeli, kateri jo pri njem iščejo. In preblagi naš cesar, katerega je po tolikih srečno in voljno prebitih udarcih s smrtjo jedinega sina, kateri sami je imel nasledovati na cesarskem prestolu in na katerem so stavili vse svoje zaupanje in vse svoje rodbine, zadela najhujši in najbritkejši udarec, tudi sedaj vse svoje zaupanje stavljajo le na Boga in pri njem iščejo tolažbe, ter so precej včeraj naročili, naj jim pride dvorni župnik danes o poludesetih v njih zasebno kapelico maševati za ranjkega carjeviča. Vsi zvesti podložniki avstrijski pa, ki s cesarsko rodbino čutimo silno izgubo, ki je s smrtjo cesarjevičevo poleg nje zadela tudi našo preljubo Avstrijo, hočemo Boga prositi, naj presvetlemu cesarju in cesarici kakor tudi princesinji Štefaniji v obilni meri podeli to tolažbo in naj tudi ta pretežki udarec bode njim vsem le k dobremu.

Cesarjevič Rudolf (Franc, Karol Josip) se je rodil kot jedini sin presvetlega cesarja dne 21. avgusta 1858. Vzgoja njegova je bila temeljita in mnogostranska; vodil jo je FML. Latour pl. Thurnburg. Dne 24. junija 1877 je bil polnoleten in dne 23. julija 1878 je stopil pri 36. pešpolku v stalno armado. V septembru 1880 je postal GM. in kontreadmiral, prevzel je 6. aprila 1881 poveljništvo 18. brigade v Pragi, dobil leta 1883 čast FML. in podadmirala ter poveljništvo XXV. peš-divizije na Dunaji in bil dne 18. marca 1888 od cesarja imenovan vrhovnim inspektorjem pešcev.

Cesarjevič je bil vedno prijazen, človekoljuben, sočutljiv in usmiljen, kar je kazal v besedi in dejanji, in s tem si je pridobil armado, ki je s ponosom zasledovala krasni razvoj lepih lastnosti prestolonaslednika na vojaškem in drugih poljih ter mu povsod v Gradci, Pragi, na Dunaji, v Brucku, v Pulji, Dalmaciji in Ercegovini izražala navdušeno udanost. Gotovo je tu na mestu, da vsaj površno omenimo delavnosti pokojnega cesarjeviča tudi na drugih poljih. Bil je izvrsten ornitolog ali poznavalec ptičev in marljiv naravoslovec. Vspah temeljitih študij in daljnih potovanj je krasno delo „Petnajst dni na Donavi“ in „Potovanje po vzhodu“.

Velikansko delo „Die österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild“ je pričelo izhajati po njegovem trudu. Naj bodo tu postavljene kot v spomin pokojnikove zadnje besede, katere je sam napisal v uvodu omenjenega dela. „Slovstveni in umetniški krogi vseh narodov te države so se združili v skupnem delu; doma in izven države pričalo bode to delo, koliko duševnih moči imamo v vseh deželah in narodih, in kako so se vsi združili k prelepemu podjetju, ki bode poviševalo samozavest in močna čutila občene domovinske ljubezni.“

Kot duša tega dela je bil cesarjevič v vedni dotiki z učenjaki, umetniki in pisatelji cele države. Kot protektor mnogih podjetij, ki pospešujejo vednosti, umetnosti in industrijo, bil je prestolonaslednik Rudolf marljiv in delaven na kongresih in društvih. Ime cesarjeviča Rudolfa je bilo znano in občudovano daleč preko mej habsburške države. Bil je častni doktor filozofije vseučilišč na Dunaji in v Krakovu in častni član cesarske akademije vednosti v Peterburgu in kraljeve akademije vednosti v Lisabonu.

Iz življenja cesarjevičevega.

Ko se je porodil željno pričakovani prestolonaslednik, naznanjal je grom topov veselje prebivalcem avstrijske prestolnice, električna iskra pa je bliskoma raznesla veselo poročilo vsem narodom po širni državi, ki so v cerkvah hvalili Boga za dobroto. Dne 23. avgusta ob 2. uri popoldne je knezoškof dunajski, kardinal Rauscher, krstil novorojenega prestolonaslednika. Boter mu je bil cesarjev oče, nadvojvoda Franc Karol. Ustanova Rudolfove bolnišnice je na veke proslavila veseli družinski dogodek v cesarski hiši.

Prva otroška leta je Rudolf preživel v dunajski cesarski palači, v Schönbrunnu, Laksenburgu in Reichenau-u. Posebno v zadnjem kraju se je vzbudilo v njem veselje do naravoslovske nauke. Krasne planine in sveži gorski zrak so vplivali na telesni razvoj prestolonaslednikov. Ko je dočel četrto leto, pričel se je učiti vseh predmetov ljudskih šol. Z izvanredno nadarjenostjo se je hitro naučil mali nadvojvoda češkega, poljskega in madjarskega jezika, pozneje latinskega, francoskega, italijanskega in angleškega. V štirinajstem letu je gladko govoril vse te jezike. Ob enem se je učil z največjim uspehom zemljepisja, naravoslovja, zgodovine in pozneje pravoslovja in filozofije. Tu opomnimo, da je bil jeden glavnih njegovih učiteljev naš rojak dvorni svetovalec in vseučiliščni profesor doktor Zhiszman. V razvedrilo in zabavo je cesarjevič telovadil, jahal in hodil na lov. Posebno do lova je imel veselje in že dne 6. avgusta 1876 je pri Ištu ustrelil stoto divjo kozo. Leta 1872 se je pričelo njegovo vojaško vežbanje, pri katerem je kazal bister razum in pravi pogled.

Cesarjevič je tudi rad mnogo popotoval. Leta 1872 je obiskal divne planine tirolske. Spremljala sta ga njegov vzgojevalec GM. grof Latour in telesni zdravnik. Dalje je bil Rudolf pri odkritju spomenikov Marije Terezije v Dunajskem Novem Mestu in v Coloveci, pri kronanji cesarjevem ogerskim kraljem; pri tej priliki je dobil red zlatega runa. Prepotoval je nato več avstrijskih dežel. Ko je dočel devetnajsto leto, je zvršil tudi teoretične nauke. V juliju 1877 je prestal zadnjo skušnjo z izvrstnim uspehom. Takoj potem so ga proglasili polnoletnega; cesar mu je pri tej priliki podaril red sv. Štefana. Cesarjevič je sedaj dobil svoj dvor in njegov najvišji hišnik je bil od tega časa kontreadmiral grof Karol Bombelles.

Koliko je podpiral vednosti, razvidi se vže samo iz tega, da je avstrijskemu potovalcu po Afriki, Marnonu, podaril ves denar ki mu ga je na rojstveni dan dal njegov blagi stari oče, umrli nadvojvoda Franc Karol.

V avgustu 1877 se je cesarjevič iz Miramara na ladiji odpeljal v Dalmacijo, obiskal več večjih mest in znani otok Vis, kjer si je avstrijsko brodogojstvo leta 1866 priborilo svetovno slavo. Na povratku je obiskal Reko in Pulj. S slovanskega juga je potoval na slovanski sever, v Šlezijo. Povsod je narod navdušeno pozdravljaj ljubljene sina predobrotljivega vladarja. Dne 27. decembra 1877 je odpotoval s svojo materjo, presvetlo cesarico, v Anglijo. Tu je dva meseca opazoval in proučeval razmere marljivega naroda angleškega. Prehodil je vso Anglijo, Škocijo in Irsko ter si nabiral skušenj za življenje. Vrnil se je skozi Pariz in Berlin. Na veliko svojo žalost ni več našel med živimi predragega mu starega očeta. Odpotoval je drugič na lov.

Odslej je bilo ime Rudolf vedno bolj znano. Povsod so imenovali njegovo ime, kjer so se osnovala občekoristna podjetja. Podpiral je vedo in umetnost ter tudi sam prijel za spretno pero. V četrtem zvezku Brehmanove knjige „Živalstvo“ sta dva sestavka iz njegovega peresa, v katerih je krasno opisal življenje orlov.

Prehodil je na lovu Slavonijo in Fruško goro ter spisal potem vže imenovanu knjigo „Petnajst dni na Donavi“. Pri tej priliki je obiskal več starih srbskih samostanov. V „Izbranih ornitoloških opazovanjih“ je opisal dogodke svoje v Avstriji in na lovu na pirenejskem polotoku.

Dne 1. avgusta 1878 se je cesarjevič preselil s svojim dvorom v zlato Prago, ki je bila v največjem krasu, da dostojno sprejme naslednika na slavnem habsburškem prestolu. Neizbrisen je spomin Pražanov, ko so na kraljevem Hradčinu imeli cesarskega gosta. Od tu je odpotoval za nekaj časa na Bavarsko, Španjko in Portugalsko.

Kolika razlika! Dne 9. marca 1880 se je cesarjevič zaročil s princesinjo Štefanijo, drugo hčerjo belgijskega kralja Leopolda II. in kraljice Marije Henriete, nadvojvodinje avstrijske. Veselje po vsi državi je bilo brezmero. In danes! Brezmerna je žalost, ko leži na mrtvaškem odru nekdanje upanje države. Poročil se je dne 10. maja 1881. Dne 2. septembra 1883 se je rodila cesaričinji hčerka, nadvojvodinja Elizabeta Marija Henrieta Štefanija Gizela.

* * *

Ob kratkem smo naveli izvanredne lastnosti cesarjevičeve, ki bi bil lahko vreden sin slavnega svojega očeta. Ne preostaje nam drugzega v tem strašnem trenutku, nego da prosimo Vsemogočnega: Bog potolaži cesarja in cesarico, nesrečno vdovo in vso cesarsko hišo ter bodi milostljiv pokojniku!

Politični pregled.

V Ljubljani 1. februarija.

Notranje dežele.

Izgreči v Budimpešti so vsled prestolonaslednikove smrti nenadoma prenehali. Včeraj se je sešel državni zbor k sožalni izjavi, potem pa je pretrgal zasedanje na nedoločen čas. Državni zbor ni pričel nadrobne razprave, ker je preveč razburila zbornico interpelacija zaradi razžaljenja nekega poslanca po redarstvu in vojakih. Predvčeraj so huzarji tri vseučilišnike s sabljami potoikili. Ko je došla z Dunaja tužna vest, razšli so se razgrajalci razven 500 mož, katere so na Teresienringu razpohili huzarji z golimi sabljami. Neki delavec je z revolverjem streljal, a ni nikogar zadel. Najnovejša poročila pripovedujejo, da je mesto mirno.

Vnanje države.

Bolgarska družba rudečega križa je za predvčeraj zvečer priredila plesno veselico. Kakor hitro je došla žalostna vest o smrti prestolonaslednika Rudolfa, naznanil je princ Ferdinand veseljenemu odboru, da se plesu ne more vdeležiti niti on niti princesinja Klementina. Vlada je prosila, naj se odpove ples, kar je tudi takoj storil odbor. Princ je ukazal dvorno žalovanje.

Nemški državni zbor je vshodno-afriško predlogo potrdil v tretjem čitanju. Kakor piše „National-Zeitung“, pretrgal bo državni zbor zasedanje od dne 6. februarija do prvega tedna meseca marca.

Francoski „Journal Officiel“ objavlja pogodbo gledé neutralizovanja sueškega prekopa. — V zbornici se do včeraj ni nič posebnega pripetilo. Pred sejo dne 29. m. m. so se zbrale republikanske skupine. Skrajna levica zahteva volitev po arrondis-

sementih; mnogo poslancev se poteza za to, da se kmalu razpišejo nove volitve in izvrši ministerstvena prememba. Skupina združene leveice želi, da se predloži postavni načrt o volitvah po okrajih še-le po včerajšnji interpelaciji, radikalna levica pa hoče i v bodoče imeti dosedanje ministerstvo. Z eno besedo: kolikor glav, toliko mnenj! — Vlada neki ne bo postavnega načrta o zatiranju plobieistnega počenjanja vložila, namesto tega pa se peča z novim zakonom o nabijanju pozivov po ulicah, o raznašanju tiskovin in tiskovnih pravdah. — Kakor znano, prodala je vlada pred dvema letoma kronine dijamante, a je bila do danes v zadregi, za kaj naj se porabi skupilo. Konečno se je odločil minister lepih umetnostij za nastopni način: dva milijona se odkažeta za temeljno glavnico provincijalnima muzejem, dva milijona za umetniško šolo, dva milijona za učilnice rokodelskih učencev, zadnji milijon pa za družbe k vzajemnim podporam.

LISTEK.

Sviftijada.

(Štirinajstideseti spev.)

Predpust je. O samih akordih in plesnih taktih sanja svet in obžaluje, da predpust ne traja vse leto. In vendar so nam osobito letos milostivi pratikarji. Izmerili so nam namreč tako dolg predpust, da boče potreba naši mladini v istini kvedrastih črevljev, ako hoče izhajati z jednim samim obuvalom v letošnji plesni sezoni. Plesli so že in bodo še v tem predpustu različni stanovi „chacun à son goût“.

Naravno je tedaj, da sta imela tudi listkarja g. „s“ in pa Sviftijanec že svoj zanimiv „bal“, in sicer ne v ljubljanski čitalnici, temveč pod črto v „Naroču“ in v „Slovencu“. Ker je lepa navada, da se javne veselice snujejo v kakov blag namen, plesala sta tudi naša listkarja svoj „duet“ v javno predpustno zabavo in bajè tudi nekoliko na korist bodočemu našemu društvu za brambo ptičjega rodu.

Sviftijanec si ni nikedar želel javnih česti, zaradi tega je predlagal za častno predsedništvo bodočemu društvu svojega kolego pod črto, in sicer „sine ira et studio“, in le zaradi njegove javno do-

kazane rahločutnosti v brambi za krivično preganjani ptičji rod.

Da za takov posel g. „s“ ni nezmožen, kakor zatrjuje sam, izpričuje nam tudi njegova pobožnost, katero se je vdeleževal poslednjega misijona v Ljubljani ter si celo zapomnil „ad verbum“ njegove „pridige“. Le zaradi tekmečeve ponižnosti posrečilo se je vendar jeden pot Sviftijancu pridobiti si predsedniški sedež, ki je bil določen drugim, saj doslej ni bilo v Slovencih lahko sestiti na častno mesto brez velikih narodnih zaslug. Vendar na stran z dovtipom, akoravno je šaljivi predpustni čas!

Gospod „s“ izreka javno in s strupenim namenom, da je Sviftijanec i tutti quanti njegovi pristaši najboljši in praktični „ornitolog“ in „gourmand par excellence“ v vsem, kar po nočni divjačini diši, a s to svojo nepremišljeno sodbo še ni dokazal, da živi on o samem zraku in da si privoščil le v posebnih godovih porcijo „friganih jeter“.

In ako tudi posleduje ni istina, je gospod „s“ vendar nevaren Sviftijanec tekmeč, saj nikjer na živem svetu ne volijo medveda predsednikom čebelarskemu društvu in volka pastirjem ovčji čredi, kakoršen je Sviftijanec v očeh gospoda „s“.

Jasno je torej navzlic vsemu zanikanju, da g. „s“ ni nezmožen za javne časti, le jedno lastnost

pogrešamo pri njem, namreč zavest, da se javne delavec izpostavlja radovoljno javni kritiki in da mora razumeti dovtip o svojih zaslugah in pomisliti, da poslednjega ni samo on prevzel v zakup.

Takovega si je mislil Sviftijanec nasvetovanega predsednika, a prepričal se je, da se je motil o svojem optimizmu in o nasvetovanem kandidatu, ki sodi, da rodi vsak dovtip le Juvenalov recept: „Indignatio facit versum“.

Sviftijanec tudi izjavlja, da tako dolgo ne verjame, da se je pohujšal g. „s“ pri ljubljanskem misijonu, dokler javno ne dokaže, da pozna stoprv zdaj razložek mej „cipami“ in ščinkovci a ne že davno prej. Tajiti se posled tudi ne more, da je v tej aferi vendar na škodi slovenski narod, ki se mora zadovoljiti sedaj le z rešenim listkovim odlomkom, mesto o svojem času z dovršeno recenzijo misijonske pridige.

Sviftijanec upa, da ima opisani nepraktični listkarski predpustni ples tudi svojo praktično stran; kajti brez dvoma ne bodeta več trgala listkarska plesalca „zaradi misijonov“ podplatov v zabavo drugim, pač pa bodeta kresala v bodoče še bolj pogosto skupaj svoje dovtipa na raševini svojih sedanjih smejočih se čitateljev.

Sviftijanec.

Prejšnji *angliški* generalni konzul v Zanzibaru, sir John Kirk, sedaj najvplivnejši član angleške vshodno-afriške družbe, odpotoval je pred nekaterimi dnevi, kakor znano, v Zanzibar. „Temps“ pravi tem povodom, da skuša Anglija pridobiti od zanzibarskega sultana otok Pembo, ki je bil poprej važnejši od Zanzibara samega. Ako se Angliji posreči ta načrt, pridobila bo tako veliko angleška trgovina v vshodni Afriki. — Znamenito je, kar piše isto francosko glasilo; pozivlje namreč Francijo, naj se živahneje vdeležuje blokade, da bo oprostita kolikor veliko sužnjev, katere bo potem lahko porabila v svojih naselbinah, kjer je veliko pomanjkanje delavskih moči. Znano je tudi, da je Anglija „oproščeni“ sužnjim od nekdanje odkazovala na svojih naselbinah težka dela. Tudi nemška vshodno-afriška družba bojzljivo v svojih glasilih izraža željo, naj se jej dá kolikor moč veliko oproščeni sužnjev. Pri takih razmerah bo imelo protisuženjsko gibanje tudi drugo polje svojemu delovanju.

Izvirni dopisi.

Na Temenici, 30. januarija. Zadnji moj dopis je vzbudil precéj pozornosti. Splošno mnenje gré na to, naj se vsa cesta od Litije do Pluske vravna, vendar se nekateri že spet bojé, da bi izgubili kako ped zemlje pri tem vravnovanju. Ker je ravna črta vselej krajša od zvite, zato bi nič ne izgubili, ko bi zvito cestno progo v ravno potegnili. Torej na delo!

Kolovozi držéči na to okrajno litijsko cesto so razpeljani po sobraški dolini, po bukovski dolini od šentviškega Potoka do okrajne ceste, več kot uro dolga pot v najslabšem stanu, po temeniški dolini do St. Lorena. Št. Lorenc je zvezan z malo cesto, ki drži čez Veliko Loko na Čatež. Od okrajne ceste v Temenici do St. Lorena pa ni nobene poštene poti, dasi je kos doline močno obljuden, precéj premožen in pridno obdelan. Ob vodi Temenici je kaci deset mlinov, ki ne melejo samo za domačo vas, ampak izvažajo tudi v druge kraje. Ob Temenici stojé tudi dobre žage, ki bi imele zadosti dela, ko bi mogoče bilo blizu priti. Nadalje je ob Temenici najkrajša pot v St. Lorenc, Veliko Loko, Mirno, Trebnje in dalje na Dolenjsko in v krajino.

Ako bo res kedaj železnica speljana po temeniški dolini, in bo v St. Lorencu ali blizu tam postaja za to dolino, kakor pravi poročilo deželnega odbora, tedaj bo postaja samo za ljudi, blaga ni v stanu nihče po tej poti postaviti v St. Lorenc.

To so razlogi, ki po sili odpirajo oči ljudem, županom in gosposkam, da vendar enkrat to stvar vravnajo.

To zadevo hočemo prav toplo priporočiti prihodnjemu našemu deželnemu poslancu, da jo o pravem času v tek spravi. Upamo, da nas bodo krepko podpirali v Trebnjem, v St. Rupertu, na Mirni, na Veliki Loki, v St. Lorencu, v Šmartnem in v Litiji, ker vsi ti bodo imeli dobiček od prometa, ki se bo gotovo za 50% pomnožil.

Vprašanje nastane zdaj to, ali naj bo občinska, ali okrajna ali deželna ta cesta?

Občine po tej dolini bi same ne mogle vzdržavati te ceste, ker imajo že drugih slabih potov preveč v popraviljanje in še tistim niso kos. Okrajna cesta bi se lahko napravila, ako se posipanje primerno in pravično razdeli. Po naši misli bi pa kazalo najbolj napraviti deželno cesto iz Litije na Trebnje iz teh-le razlogov: Ta cesta se začne v Litiji, in Litija dobro napreduje in obeta lepo prihodnost. Železnica res veliko dá temu bregu, vendar če nima zaslombe za hrbtom v deželi, se prav veselo ne more razvijati, in za tak razvoj so prvi pogoji dobra občila. Iz Litije v Šmartno pelje cesta čez hrib, a tega hriba se je lahko in treba ogniti, da se bo iz Litije v Šmartno brez znatnega klanca prišlo. Čez Bogenšperk bodo tako že na pol na deželne troške cesto speljali, torej ostane še dolina temeniška do Trebnjega, ki ima že po večjem okrajne ceste, le kaci 8 km. dolga črta je brez ceste, in ta kos se mora ustaviti in dobra deželna cesta Litija-Trebnje je gotova.

Kdor bi pogledal na zemljevide generalnega štaba, morebiti bi rekel, da bi bolje kazalo na več krajih zvezati temeniško dolino s cesarsko karlovško cesto, ki vodi od Pluske do Zidanega mostú pred Trebnjem vedno ob tej dolini po robih zdaj bližje, zdaj dalje proč.

Pred leti bi taka misel ne bila napačna, in kakor se tudi res vidi, je bila edino rabljiva, ker tačas so bile cesarske ceste za cesarske vojake in pošte v prvi vrsti namenjene, in niso nič vprašali, kje je več ljudi, bolj potrebna zveza; vprašali so

samo: kod se pride iz Ljubljane v Višnjogoro, iz Višnjogore v Trebnje, iz Trebnjega v Novomesto, to so bile vojaške in poštne postaje. Za vse druge se niso kaj brigali. Zdaj so ceste za pošte in vojake male vrednosti, ko vse železnice prepeljavajo, in kadar bo žvižgal hlapon iz Ljubljane proti Višnjogori itd., tudi ne bodo več poštni hlapeci bili kljuset in kleli čez Stehan in sv. Ano in Kočjo rido itd. in vojaki ne več ležali v Višnjogori in Trebnjem, in zato zdaj tudi ni pametno ceste speljati po samotah, kjer ni nič hiš, ampak po obljudenih krajih, da jin ljudje rabijo, ker jih morajo vzdržavati.

Ta cesarska karlovška cesta pelje pa prav zmeraj po samotah in robovih in ne vem, če je od Pluske do Zidanega mostú pri stiku male ceste deset hiš pri cesti in vendar je skoraj ta kos ceste tri ure hodá. Torej ne kaže iz obljudene temeniške doline gori v hrib na cesarsko cesto speljavati male ceste, ampak kaže veliko bolj cesarsko cesto napeljati v temeniško dolino, in to na Pluski čez Cesto polagoma v dolino, — toč bo šla tudi železna cesta — ali pa saj v Gabru, ki ima že zvezo z dolino.

Na ta način bi se dve cesti v temeniški dolini spojili, cesarska in deželna, ognili bi se treh ali štirih budih klancev in ustregli bi močno ljudem, ki imajo opravke na cesti ali živé ob cesti.

To je za nas Temeničane resna stvar. Dokler je živina kaj veljala, dokler je trta obilno rodila, dokler družina ni bila tako draga, ne toliko raznih priklad na davke, kakor je zdaj, takrat smo že shajali brez ceste, zdaj pa si ne upamo več, zato prosimo in tudi pričakujemo, da se nam pomaga.

Temeničan.

Dnevne novice.

(† Cesarjevič Rudolf.) Na poročilo o smrti, ki je pretresala vse slojeve naroda, obleklo se je mesto v obleko žalovanja. Črne zastave so razobešene na poslopji deželnega predsedništva, na deželnem dvorcu, reduti, Rudolfinu, deželnem sodišči, magistratu, okrajnem glavarstvu, deželni bolnišnici, meščanski bolnišnici, hranilnici, čitalnici, gimnaziji itd. Odložene so vse veselice v mestu in na deželi.

(Ljubljanski mestni zbor) je imel sinoči izredno sejo. G. župan Grasselli je z ginljivimi besedami izrazil sožalje na grozni nesreči, ki je zadela cesarsko hišo in vso državo. Bog naj bi potrdil presvetlega vladarja v britki uri ter ga še mnogo let ohranil njegovim narodom. G. župan je nasvetoval, da mestni zbor potom deželnega predsedništva izrazi presvetlemu cesarju najsrčnejšo sočutje. Zbor je stojé soglasno pritrdil in na predlog g. Hribarja izvolil v deputacijo g. župana Grassellija in odbornika gg. V. Petričiča in dr. viteza Bleiweisa.

(Prevzvišeni gospod knezoškof) izrazili so danes na čelu stolnega kapitula povodom smrti prestolonaslednika Rudolfa svoje sožalje presvetlemu cesarju zaradi odsotnosti gosp. deželnega predsednika c. kr. namestniškemu svétniku Šemerlu.

(Naznanilo.) V sled prežalostne vesti o smrti preljubljenega cesarjeviča Rudolfa Vodnikovega sijajnega plesa dne 2. febr. v ljubljanski čitalnici ne bo. Častiti p. n. društveniki blagovolé naj to vzeti na znanje. Kedaj bode ples, naznanil bo pravočasno odbor.

(Nov odvetnik v Celovci.) Gospod dr. Jakob Šegula je te dni v Trstu napravil odvetniški izpit. Pisarno bode odprl v Celovci. Čestitamo koroškim Slovincem, da dobé potrebnega narodnega odvetnika.

(Nov škof.) Iz Čresa se poroča, da je kanonik stolne cerkve v Krku, prečast. g. Lovro Petris pl. Dollamare, imenovan škofom Djakove v Albaniji.

(Umrl) je dne 30. t. m. v Polhovem Gradcu posestnik in bivši župan Janez Peternel. Županoval je 27 let in bil od cesarja odlikovan s srebrnim križcem za zasluge. Gotovo je bila velika čast za priprostega kmeta v irhastih hlačah in visokih škornjah, ki ni nikdar hodil v šolo. Ranjki je bil mož v pravem pomenu. N. v m. p.!

(Prostovoljna požarna bramba) v Št. Vidu nad Ljubljano priredi v nedeljo dne 3. t. m. v svojih prostorih tombolo. Namesto plesa bode zaradi smrti cesarjevičeve govor. Dohodki so namenjeni za nakup gasilnih priprav. Začetek ob 5. uri.

Telegrami.

Dunaj, 31. januarija. Že jutraj zgodaj so se pričela dela za prestolonaslednikov mr-

tvaski oder pod nadzorstvom njegovega osebnega pribočnika stotnika Giesla. Zjutraj sta prišla cesar in cesarica v cesarjevičovo spalno, sedaj mrtvaško sobo, kjer sta opravila tiho molitev. Albreht, Viljem, Rajner in nadvojvodinja Elizabeta so pozneje prišli k prestolonaslednici, katere stanovanje neposredno meji na mrtvaško sobo, potem pa so šli v poslednjo. Raztelesenje se bo vršilo danes. Govori se, da bo pogreb v sredo, vendar pa se bo še konečno veljavno ukrenilo. Vse klubove seje državnega zbora so za danes odpovedane ter preložene na jutri.

Budimpešta, 31. januarija. Mesto je enako veliki žalujoči občini. Globok vtis je napravila nesrečna vest na skupno prebivalstvo. Vse javna in mnoga zasebna poslopja so razobesila črne zastave ter se zakrila v črne preproge. Gledišča so danes in jutri zaprta, isto takó tudi borza. Seja mestnega zbora se je takoj pretrgala, kakor hitro je s tresočim glasom naznanil nadžupan, kakó britka izguba je zadela domovino. Vsi listi brez razločka na strankarstvo v svojih člankih izražajo trpko žalost vsled nesreče, ki je s prestolonaslednikovo smrtjo zadela cesarja in Ogersko. Iz vseh deželnih delov dohajajo poročila o pretresujočem vtisu, ki ga je povsod napravila tužna vest.

Dunaj, 31. januarija. „Militärverordnungsblatt“: Cesar je imenoval pruskega princa Henrika vrstnoladijskim kapitanom.

Trst, 31. januarija. Vsi jutranji listi so izšli črno obrobljeni ter se sočutno spominjajo ranjkega prestolonaslednika.

Monakovo, 31. januarija. V občinskem kolegiju je predstojnik Schultes z ginljivimi besedami omenjal smrt cesarjeviča Rudolfa, ki je naložila toliko žalost in bolečino takó cesarski hiši in narodu Avstro-Ogerske, kakor tudi sorodni bavarski kraljevski hiši.

Berolin, 31. januarija. Takoj, ko je došla žalostna vest, odpeljal se je cesar Viljem k avstrijskemu veleposlaniku, da mu izrazi sožalje. Veleposlanik, ki še ni ničesa vedel, bil je žalosti ves potr. Kmalu potem so prišli k veleposlaništvu izraziti sožalje vsi navzoči princí, velika vojvode Badenski in Saksonsko-Vojmirski, veleposlaniki in dvorni dostojanstveniki. Cesarica Avgusta je poslala vrhovnega dvornega maršala Perponchera.

Dunaj, 1. febr. „Wiener Zeitung“ piše, da je vest o smrti povsod naredila velik vtis, to spričujejo vedno dohajajoča poročila o neizrečni bolečini, ljubezni in zvestobi, s katero so vsi narodi udani vladarju in cesarski hiši. Poročila iz vnanjih držav izražajo gorko sočutje in spoštovanje pokojnika. V nižjavstrijskem deželnem odboru je deželni maršal izrazil s toplimi besedami globoko sožalje. V imenu magistrata je vodja Bittmann v navzočnosti vseh svetovalcev izrazil lojalno izjavo. V seji akademije je predsednik z ginljivimi besedami spominjal se častnega člana ter povdarjal izvanredno njegovo nadarjenost in navdušenje za vednosti. Shod dunajskih akademskih društev je sklenil šesttedensko žalovanje. Odbor društva za podporo bolnih dijakov, kateremu je bil cesarjevič protektor, je v pričo profesorjev izrekel lojalno izjavo. Raztelesenje cesarjeviča se je večeraj pričelo. Zvečer so bili pričujoči načelnik patolog. in anatomskega zavoda profesor Kandidat, oba telesna zdavnika in dvorna komisija. Po noči je bilo truplo prenešeno v veliko obednico ter položeno na oder. Cesar je v avdijenci Tiszi molcé stisnil roko; Tisza vsled žalosti ni mogel govoriti. Cesarja so prosili, naj gre pred pogrebom ali takoj potem v samoto. Cesar je zavrnil ta nasvèt, da ostane pri sinu. Kakor se poroča iz Budimpešte, je cesarjevič že pred dvema letoma in pred tednom izročil papirje in pisma sekcijškemu načelniku Szögyenyju, da je vredí. Nedavno je Szögyenyji dobil pismo od cesarjeviča, ki obžaluje, da ne more zaradi bolezni njegovih otrok za ošpicami z njim govoriti, ter ga je opomnil, da mu mora v slučajih smrti vrediti mnoga pisma. Tudi danes so dunajski listi črno obrobljeni.

Berolin, 31. januarija. „Vossische Zeitung“. Akoravno je bil prestolonaslednik Rudolf mladika na drevesu najstarejše slave in časti bogate cesarske hiše, bil je vendar meščanski prost predsodkov, in

to ga je učilo pri naročnem opazovati in spoštovati voljo, duha in moč. „Deutsches Volksblatt“ kliče: Kakorkoli so si avstrijski narodi različni v nazorih, težnjah, jeziki in segah, tugovanje po vsem enako dragemu prestolonasledniku je zopet bratski združilo Nemce, Čeha, Madjare, Jugoslovane, Poljake in Ruše. „Berliner Tagblatt“ naglašuje: Prestolonaslednik je bil s svojim mišljenjem in nadarjenostjo visoko nad navadnimi ljudmi. Bil je pravi vzor blaženega prestolonaslednika. Nemški narod stoji v prvi vrsti žalujočih.

Peterburg, 31. januarja. Nenadna smrt prestolonaslednika Rudolfa je vzbudila veliko razburjenost. Poleg globokega sočutja se opazuje tudi veliko zanimanje za politične nasledke. Akoravno je došla žalostna vest še-le zvečer, objavili so vendar večji listi že popise o ranjem. „Novoje Vremja“ se spominja velikih näd, katere je pokojni cesarjevič vzbudil v avstrijskih narodih. „Grazhdanin“ pri tem omenja smrt Fridrika III., dostavljajoč, da svetovna zgodovina skoraj gotovo noče imeti na prestolih modroslovcev.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v
opazovanja	urakomera v min	toplomera po Celsiusu			mm
31. 7. u. zjut.	735.6	1.4	sl. zap.	oblačno	
2. u. pop.	735.0	5.6	"	jasno	0.00
9. u. zveč.	735.5	2.0	"	oblačno	

Srednja temperatura 3.0° C., za 4.1° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

1. februarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82	gl.	60	kr.
Sreberna " 5% " 100 " 16%	83	"	10	"
4% avstr. zlata renta, davka prosta	111	"	20	"
Papirna renta, davka prosta	98	"	20	"
Akcije avstr.-ogerske banke	889	"	—	"
Kreditne akcije	309	"	60	"
London	120	"	85	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleond.	9	"	56	"
Cesarski cekini	5	"	67	"
Nemške marke	59	"	22	"

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

prilagodena prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupece so oljnatne barve v ploščevinastih pušicah (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

☛ Cenike na zahtevanje. ☛

Na najnovejši in najboljši način

umetne

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije, — odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živeca

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradeckega (čevljarskega) mostu, I. nadstropje. (50-16)

!Svoji k svojim!

Priznano najboljše

in najcenejše

čebelno-voščene sveče

prilagodena

Oroslav Dolenc

(10-10)

v Ljubljani.

!Svoji k svojim!

Drkalice v veliki izbiri, ognja in tatvine varne blagajnice in tudi kasete

iz slovite tovarne (7-7)

C. Polzer & Comp.,

kuhinjsko opravo, in ravnotežne tehtnice, peze, kakor sploh

☛ železnino ☛

ponuja najceneje

FRANC TERČEK,

Ljubljana, Valvazorjev trg št. 5.

Avstro-ogerska karavana v sv. deželo.

Prilagodna avstro-ogerska karavana v sv. deželo bo okrog 28. dne marca 1889 iz Trsta odšla ter naj se vdeleženci obrnejo do podpisanega, ki jim bo takoj poslal obširne vsprede.

Potovanje obsega: Trst — Aleksandrija — Kajfa — Nazaret — Tiberija — Jeruzalem — Sv. Janez — Betlehem — Jeruzalem — Ramleh — Jafa — Port-Said — Kajiro — Aleksandrija — Trst oziroma Carjigrad in Solun.

Potovanje bo trajalo 45 dni.

Cena I. razredu s popolno hrano 635 gld. v bankoveih

„ II. „ „ „ „ „ „ „ „ „ 545 „ „ „

— Zadnji dan za oglašnje 20. dan marca 1889. —

Te karavane se smejo vdeležiti osebe tudi iz Nemčije in drugih dežel.

Na Dunaji, I., Spiegelgasse 12.

Leon Woerl,

ces. br. dvorni knjigotroec, založnik, komtur in vitez mnogih visokih redov.

(16-3)

Za čas stavbe

prilagodena

Andrej Druškovič-a

trgovina z železnino, Mestni trg 10,

v velikem izboru in prav po nizki ceni okova za okna in vrata, storje za stokadoranje, drat in cveke, samokolnice, vezi za zidovje, traverze in stare železniške šine za oboke, priznano najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi lepo in močno narejena štedilna ognjišča in njih posamezna dela.

Pri stavbah,

kjer ni blizo vode neobhodno potrebne vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem mestu dobivati vodo; ravno tako tudi se dobivajo vsi deli za izkopane vodnjake, železne cevi in železoliti gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo: (5)

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

☛ Tudi se dobiva zmirom sveži dovski mavec (Lengenfelder Gyps) za gnojenje polja.

št. 45.

Razglas.

(2-2)

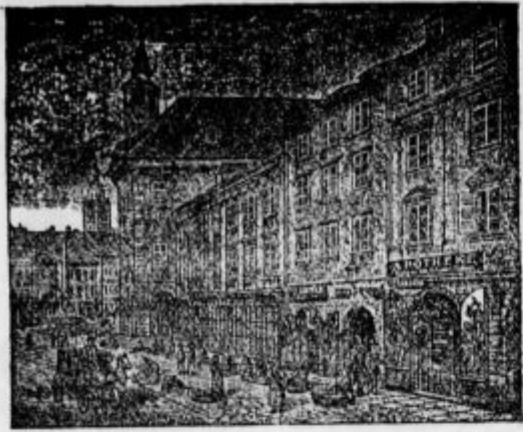
Pri podpisanem županstvu je

služba občinskega tajnika

z letno plačo 300 gld. izpraznjena. Prošnje s spričevalom se imajo do 15. februarja t. l. pri podpisanem občinskem predstojništvu vložiti in morajo prositelji dokazati, da so v občinskem uradovanju popolnoma izurjeni, slovenskega jezika v govoru in pisavi popolnoma zmožni, zdravi in neomadeževani. — Terja se 100 gld. jamčevine.

Na Jesenicah, dne 14. januarja 1889.

Načelnik: **Dr. Namorš.**

Lekarna Trnkóczy,

zraven rotovža v Ljubljani
na velikem Mestnem trgu,

priloga tukaj popisana najboljša in sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prejeli pismenih zahval o naših izbornih domačih zdravilih. Lekarne Trnkóczyjevih firm so: Na Dunaji dve (in kemična tovarna), v Gradcu (na Štajarskem) ena, pa ena v Ljubljani. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslov tako-le napravi: **Lekarna Trnkóczy zraven rotovža v Ljubljani.**

Marijacejske kapljice za želodec,

katerim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvršten uspeh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: manjkanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodcu, bitje srea, zabasanje, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gl.

Svarilo! Opozarjamo, da se tiste istinite marijacejske kapljice dobivajo samo v lekarni Trnkóczy-ja zraven rotovža na velikem Mestnem trgu v Ljubljani.

Cvet zoper trganje (Gicht),

je odlično najbolje zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živih, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Malicu“ z zraven stoječim znamenjem. 1 stekl. 50 kr. tucat 4 gl. 50 kr.

Schutzmarke.

Če ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej nazaj vrnite.

Planinski zeliščni sirop kranjski,

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vratoból, jetiko, prsne in pljučne bolečine: 1 stekl. 56 kr., 1 tucat 5 gl. Samo ta sirop za 56 kr. je pravi.

Kričistilne kroglice

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se že tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobólu, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

Zdravila za živino.

Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh boleznih krav, konj in prašičev.

Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bezgavk, vseh nalezljivih kužnih boleznih, kašlja, pljučnih in vratnih boleznih ter odpravlja vse gliste, tudi vzdržuje konje debele,

okrogle in iskrene. Krave dobé mnogo dobrega mleka. Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gl.

Cvet za konje.

Najbolje mazilo za konje, pomaga pri pretégu žil, otekanji kolen, kopitnih boleznih, otrpnenji v boku, v križi itd., otekanji nog, mehurjih na nogah, izvjujenji, tišanji od sedla in oprave, prisušeti itd. s kratka pri vseh vnanjih boleznih in hlab. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gl., 5 stekl. z rabil. navodom vred samo 4 gl.

Vsa ta našeta zdravila se samo prava dobijo v lekarni Trnkóczy-ja v Ljubljani zraven rotovža (17)

in se vsak dan s pošto razpošiljava.

Lesna volna

najboljša in najcenejša nakladna snov.

Porabiti se more tudi za oblaževanje, napolnjevanje modrocev in slamic.

Priporoča jo kilo od 4 do 10 kr.

(6-5) **Franc Terček,**
Ljubljana, Valvazorjev trg šte. 5.

J. Pserhofer-jeva

lekarna na Dunaji, Singerstrasse 15,
„Zum goldenen Reichsapfel“.

Kri čistilne kroglice, poprej „Univerzalne kroglice“ imenovane, zaslužijo poprej, slednje nazivanje s popolno pravico, ker res je ni skoro bolezni, pri kateri bi ne bile že na tisočkrat te kroglice pokazale svojega čudovitega učinka. V najtrdovratnejših slučajih, ko so se zaman rabila druga zdravila, so te kroglice mnogobrojokrat popolnoma ozdravile. 1 škatljica s 15 kroglicami velja 21 kr., 1 zvitok s 6 škatljicami 1 gl. 5 kr., pri nefrankovani pošiljavi po povzetju 1 gl. 10 kr.

Če se poprej pošlje denar, stane s poštnine prosto pošiljati vred: 1 zvitok kroglice 1 gl. 25 kr., 2 zvitka 2 gl. 30 kr., 3 zvitki 3 gl. 35 kr., 4 zvitki 4 gl. 40 kr., 5 zvitkov 5 gl. 20., 10 zvitkov 9 gl. 20 kr. — (Manj nego jeden zvitok se ne pošlje.)

Pristne kroglice so le one, katerih nakaznica ima imenski podpis J. Pserhofer-jev in katere imajo na pokrovu vsake škatljice isti imenski podpis z rdečo barvo.

Nebrojno pismem je došlo, v katerih se zahvaljujejo konsumenti teh kroglic za svoje ozdravljenje po najrazličnejših in težkih boleznih. Kdor jih je le jedenkrat poskusil, priporoča jih dalje.

Ta navedemo le nekaj zahvalnih pismem:

Schlierbach, 17. febr. 1888.

Vaše blagorodje! Udano podpisani prosim, da mi zopet pošljete štiri zvitke vaših koristnih in izvršnih kri čistilnih kroglic.

Spøstovanjem

Ig. Neureiter, praktični zdravnik.

Hraše pri Smledniku, 12. sept. 1887.

Blagorodni gospod! Božja volja je bila, da so mi prišle Vaše kroglice v roke, in sedaj Vam pišem, kak uspeh da so imele: Prehladila sem se bila v otročej postelji, tako, da nisem mogla opravljati več dela svojega, in bila bi gotovo že mrtva, da me niso rešile Vaše čudovite kroglice. Bog blagoslovi Vas tisočkrat. Zaupam, da me bodo kroglice Vaše popolnem ozdravile, kakor so drugim k zdravju pomagale. Terezija Knifke.

Dunajsko Novo Mesto, 9. dec. 1887.

Vaše visokoblagorodje! Najtoplejšo zahvalo izrekam v imenu 60letne tete svoje. Trpela je za kroničnim katarom v želodcu in vodenico. Življenje bilo je je muka in mislila je, da je že izgubljena. Slučajno je dobila škatljico vaših izvršnih kri čistilnih kroglic, in je ozdravela, ko jih je dlje časa rabila.

Spøstovanjem

Jozefa Weinzettl.

M. Mahnič,

krojaški mojster, (4-2)

v Ljubljani, Streliške ulice št. 6,
se priporoča preč. duhovščini, kakor tudi slavnemu p. n. občinstvu za

izdelovanje vsakovrstne moške obleke,
katero izdeluje dobro in zanesljivo, po prav primerni ceni.

Št. 22103.

(3-2)

Razpis natečaja.

Pri ljubljanski mestni občini je oddati službo

mestnega vrtnarja

z letno plačo 390 gl. in prostim stanovanjem, oziroma eventualno službo

vrtnarskega pomočnika

z letno plačo 300 gl.

Prošnje za ti službi z dokazili o starosti, sposobnosti in dozdanjem službovanji vložiti je do

23. februarija t. l.

pri tukajšnjem mestnem magistratu.

V Ljubljani, 25. dan jan. 1889.

Župan: Grasselli l. r.

Ozebljinski balzam J. Pserhofer-ja,

že več let priznan kot najbolje zdravilo proti ozebljini vsake vrste, kakor tudi proti zastaranim ranam. 1 lonček 40 kr., s frankovano pošiljati 65 kr.

Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti krčevitemu kašlju itd. 1 steklenica 50 kr.

Amer. mazilo proti protinu,

najbolje sredstvo pri vseh protinskih in reumatičnih boleznih, trganji po udih, išiji, trganji po ušesih itd. 1 gl. 20 kr.

Prašek proti potenju nog.

Cena škatljici 50 kr., s frankovano pošiljati 75 kr.

Balzam za gušo, najbolje sredstvo proti napanjanju vratu. Jeden flacon 40 kr., s frankovano pošiljati 65 kr.

Zdravilna esenca (Praške kapljice) proti sprijenemu želodcu, slabemu prebavljanju, vsakovrstnim trebušnim boleznim, najbolje domače sredstvo. Steklenica 22 kr.

Razven tã navedenih preparatov so v zalogi vse v avstrijskih listih objavljene domače in inozemske farmacevtske specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih morda ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in ceno preskrbe. Pošiljatve po pošti se najhitreje izvrše proti predpošiljavi zneska, večje naročbe tudi proti poštnemu povzetju.

Ce se denar naprej pošlje (najbolje po poštni nakaznici), poštnina mnogo manj stane, kot pri pošiljavih s povzetjem. (12-8)